

Westphaliæ i Tabula.

374

Regio & unde
dicta.

Situs.

Cœli qualitas.

Soli fertilitas.

Animalium va-
rietas.

Imperium majo-
rum.

Westphalia, quæ in Methodo nostra sequitur, unde nomen accepit, opinione variante. Nonne li eam a Vesta Dea sic dictam arbitrantur, quasi Vestaliam: quod ea hic olim fuerit culta. VVestphalos ergo quasi Vestalios dictos esse volunt: Malunt tamen alii a vento Occidentali sic dicti credere: qui enim inquiunt ultra Visurgim fluvium Orientalē plagam occupant, Ostwald Saxonies cognominantur, ab Oost vento Orientali, & Vale, quod lingua Saxonica pullū equinum significat, quem in militaribus signis habuerunt. Ætas id nominis abolevit in Orientalibus, & generalis illa Saxonie appellatio permanxit. Sic VVestphali, qui cis Visurgim versus Occasum habitant, ab VVest Occiduo vento, nuncupantur. Alij denique a campo id est Veldt potius quam Valen, VVestphalos dictos arbitrantur. Ea hodie ab Ortu habet Visurgim, ad Meridiem Hassiq Montes, quos Ptolemæus Obnobios vocat: ad Occidentem Rhenus est: ad Septentrionē Frisiā, Hollandiam, Trajetensem ac Trans-Isalanum tractum respicit. Aér est durus quidem frigidusque, at salubris. Regio satis est frugifera, sed earum rerum, quæ magis alendis gregibus quam hominibus conducunt. Arborum fructus generat varios, ut sunt Poma & Nuces, itē glandes quibus saginantur Porci. Fertilior est circa Susatum & Hammonam: fertilissima ad Paderbornam & Lippiam. Ad Amisim vero quibusdam locis deserta. Compascua est Monasteriensis Diccesis, itē is tractus qui alicubi Visurgim fluvium respicit. Nemorosa est per totam surlandiam, & Bergensem Comitatum: Metallis non caret in ditione Coloniensi & Comitatu Marchico: Salinarum etiam fœcunditate alibi regio commendatur. Animalium domesticorum numerosissimos alit greges, & potissimum Porcorum quibus abundat, qui Principum mensis ob pernas delicatores expetuntur. Ferarum quoque in Silvis affatim habet. VVestphalos Carolus Magnus cognomine, primus devicit & Christiana Religione imbui jussit. Episcopatus instituit, Monasteriensē, Osnaburgensem, Paderbornensem & Mindensem. Quis vero post Carolum Magnum rerū status per VVestphaliā, quis rerum summæ præfuerit, an tota Pontificibus paruerit, non reperitur in Annalibus. Equidem in Orientali Saxonia erant seculares Domini, qui rerum tenebant gubernacula: primo quidem Reges de stirpe Caroli Magni, sub quibus tamē Duxes Saxonie de genere VVedekindi paullatim magis atq; magis increverunt usque ad Henricum primum Regem Romanorū, a quo tres per ordinē Ottones, deinde etiam marchiones Saxonie nati ex Henrico Duce Bavariae Fratre primi Ottonis. VVestphalia vero quæ est Occidua Saxonia, quos habuerit Principes seculares illa temestate rem cū Episcopis administrantes, omnino non legimus. Sequenti tamen ætate Henricus Dux Lethe & ante eum Avus illius Luderus Dux Saxonie inde Imperator, VVestphaliā renuisse leguntur. Nam ab eodem Henrico cum destitueretur per sententiam Imperatoris Fridetici I, Ducatus VVestphaliæ titulū sibi Archiepiscopus Coloniensis vendicabat, tenentque eundem Duces Saxonie Inferioris de genere Comitū de Anholt. Tenet & jam dictus Episcopus bonā partem ejus Regionis, maxime Angriam; cui nunc VVestphali parent, suisque Nobilibus, quorum fere Mancipia sunt, ac jugum durissimum sufferrunt. Sedes hic olim habuerunt suas Tenuerunt